
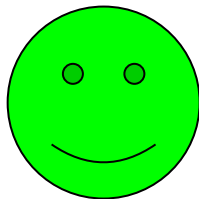
Дієприслівниковий зворот. Коми при дієприслівниковому звороті.

Стрембицька Л.А.

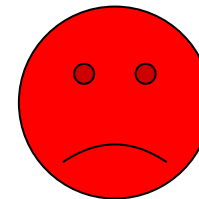
1. Що утворює дієприкметник разом із залежними від нього словами?

(натисни на відповідь)

Дієприкметниковий
зворот

Дієприкметник
із граматичною основою
речення

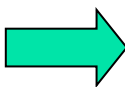
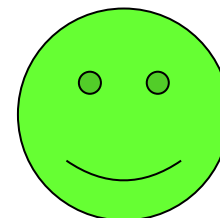

2. Дієприкметниковий зворот виділяється комами...

якщо стоїть перед
означуваним словом

якщо стоїть після
означуваного слова

І пахне раннім сонцем і медком **земля**,
легким серпанком оповита.
Ткану зорями теплу **хустину** ніч на тихе село одягла.

Проведемо дослідження

- Що утворює дієприслівник разом із залежними від нього словами?
- З яким членом речення пов'язаний за змістом дієприслівниковий зворот?
- Яким членом речення є дієприслівниковий зворот?
- Яким може бути місце дієприслівникового звороту?
- Якими розділовими знаками виділяється дієприслівниковий зворот?

Прочитай речення, знайди дієприслівникові звороти й присудки, до яких вони відносяться. •

Набігавшись за день та нахвилювавшись, Кузька лягає спати.

Дієприслівниковий зворот

Дієслово-присудок

Будь
уважним
!

Повтори!

Я схопивсь на ноги, злякавши якусь пташину на вербі.

— ○ — ○ — ○ — ○ — ○ — ○ —

Кілька струменів, витікаючи з-під скель, завжди наповнювали озеро.

— ● — ● — ● — ● — ● — ● —

Повтори

!

Записати. В кожному реченні підкреслити усі члени речення. Визначити дієприслівникові звороти.

1. Далеко на обрії дорога вигиналася, зникаючи десь під самим сонцем.
2. Верби, схилившись над тихим Дінцем, розчісують коси зелені.
3. Невольачи простих людей, татари просувалися далі на південь.
4. Понуривши голову, конячина тупала степом, провалюючись у сніг ледь не по груди.
5. Сонце дивилося на місто радісно й доброзичливо, широко всміхаючись.
6. І полетіли, кружляючи в повітрі, білі снігові метелики.
7. Цілу ніч, затуляючи зоряне небо, безпорадно товклися вгорі великі сірі хмари.

Перевір себе!

1. Далеко на обрії дорога вигиналася, зникаючи десь
під самим сонцем.
2. Верби, схилившись над тихим Дінцем, розчісують коси
зелені.
3. Неволячи простих людей, татари просувалися далі
на південь.
4. Понуривши голову, конячина тупала степом,
провалюючись у сніг ледь не по груди.
5. Сонце дивилося на місто радісно й доброзичливо,
широко всміхаючись.
6. І полетіли, кружляючи в повітрі, білі снігові метелики.
7. Цілу ніч, затуляючи зоряне небо, безпорадно
товклися вгорі великі сірі хмари.

1. Дієприслівниковий зворот, який стоїть після сполучників **і, та, а**, що з'єднують однорідні присудки, виділяється **комами** з обох боків. Перед сполучником **і** розділові знаки ставляться за правилами.

*Василько підійшов до високого дуба і, задержавши голову,
поглянув на верховіття.*

Загрімало у небі, і, прошумівши рясною зливою, пішов дощ.

2. Між двома дієприслівниковими зворотами, з'єднаними сполучником **і**, **кома не ставиться**.

*Смачно пообідавши і виконавши нашвидкуруч письмові завдання,
Надійка вибігла з хати.*

3. Якщо два чи більше дієприслівникових звороти стоять поряд, вони є однорідними обставинами, тому між ними ставимо кому. _ _

Запиши речення, вставляючи пропущені розділові знаки

Натрудившись у квітні перецвівши у маю йдуть дерева
передлітні в повінь лагідну свою.

Дитячий щебет наповнюючи хату робить її по-справжньому
щасливою.

Скульптор підвівся і втомлено спотикаючись пішов спати.
Виконуючи у супроводі бандури думи та пісні оспівуючи героїв
визвольної боротьби кидаючи заклик до повстання
запалюючи на перемогу кобзарі підіймали народ проти іноземного
панування кріпосницького гніту.

Женя розмахував стареньким портфелем і озираючись по боках
галасував.

Часто можна було побачити пташку яка схопивши черв'яка
зникала з ним десь у хащі.

Серед музикантів танцював молодий запорожець загнувши шапку
хвацько набакир і розмахуючи руками.

Перевір себе !

Зрозумій! Це просто!

Дієприслівникові звороти-фразеологізми,

якщо стоять
після
дієслів,

комами не виділяються.

*Ціле літо будував Василь
хату не покладаючи рук.*

якщо стоять
перед
дієсловом-присудком,

виділяються комами.

*Не сиди склавши руки,
то не буде й скуки.*

повернись

Домашнє завдання.

Виконай завдання!

З'ясуй значення фразеологізмів. За якої ситуації їх можна використовувати? Склади із ними речення.

1. Не розгинаючи спини.
2. Не маючи гербового, вживай простого.
3. Не минаючи нагоди.
4. Не моргнувши оком.

ДЯКУЮ ЗА СПІВПРАЦЮ!
БАЖАЮ УСПІХІВ!